

Tijdschrift voor WATERSTAATS *GESCHIEDENIS*

In dit nummer:

Ten Geleide

pagina 3

De Haagse grachten en het
verversingskanaal

pagina 4

Relicten van regalia minora

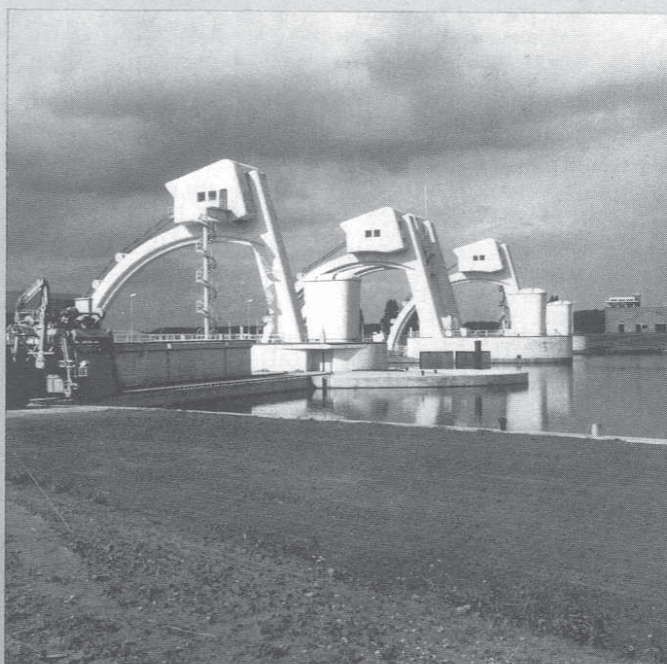
pagina 15

Van waterrad tot buisturbine

pagina 24

Glossarium van
Waterstaatstermen

pagina 34

Colofon

1ste jaargang, aflevering 1, 1992

Het Tijdschrift voor Waterstaatsgeschiedenis is een uitgave van de Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis en verschijnt tweemaal per jaar.

REDAKTIE:
dr L.A.M. Giebels,
drs A.P. de Klerk,
ir J.J. Pilon,
drs A. Stapel,
drs Chr. Streefkerk.

ADVIESRAAD:
prof. dr C. Dekker,
prof. mr H. van der Linden,
dr G.P. van de Ven.

CORRESPONDENT VOOR BELGIË:
dr B. Augustyn.

REDACTIESECRETARIAAT:
dr L.A.M. Giebels,
Hoogheemraadschap van Rijnland,
Postbus 156, 2300 AD Leiden,
telefoon 071-259338.

Kopij dient te worden aangeleverd bij het redactiesecretariaat, conform de richtlijnen van de redactie. De richtlijnen zijn verkrijgbaar bij het redactiesecretariaat.

LEDENADMINISTRATIE:
drs Chr. Streefkerk,
Regionaal archief Alkmaar,
Postbus 9232, 1800 GE Alkmaar.
Leden van de Vereniging ontvangen het Tijdschrift. Losse nummers kunnen worden verkregen bij de ledenadministratie.

Abonnementsprijs f35,- per jaar; losse nummers f20,- exclusief portokosten. Voor themanummers gelden speciale prijzen.
Lidmaatschap wordt automatisch verlengd, tenzij schriftelijk opgezegd vóór 1 december.

PRODUKTIE:
Uitgeverij Verloren, Hilversum.

LAY-OUT:
Studio Tigges, 's-Gravenhage.

ISSN 0927-3336

© 1992 Vereniging voor Waterstaatsgeschiedenis. Niets uit deze uitgave mag, op welke wijze dan ook, worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder schriftelijke toestemming van de redactie.

Inhoudsopgave

Ten Geleide	3
De geur van water. De Haagse grachten en het verversingskanaal Henk Schmal	4
Oude molen- en stuwrechten. Relicten van regalia minora W.F.A. Heemskerck	15
Waterkracht in Nederland. Van waterrad tot buisturbine D. Vreugdenhil	24
Glossarium van Waterstaatstermen De letter K	34

Over de auteurs

Henk Schmal is werkzaam als universitair docent bij de vakgroep Sociale Geografie van de Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen aan de Universiteit van Amsterdam.

Dr. W.F.A Heemskerck is oud-burgemeester van Echt. Hij promoveerde in 1985 op een proefschrift over internationaal waterrecht en geeft momenteel colleges op dit gebied in Duitsland. Hij is tevens voorzitter van de Belangenvereniging van exploitanten van watermolens te Eijsden.

D. Vreugdenhil (geb. 1927) studeerde weg- en waterbouwkunde te Delft. Werkte van 1952 tot 1988 bij de Rijkswaterstaat in de directies Limburg, Gelderland, Zuid-Holland, Benedenrivieren en Bovenrivieren, in de beide laatstgenoemde directies als hoofdingenieur-directeur. Publiceert artikelen over waterstaatsgeschiedenis.